

Nazwa	Schron z Kołem
Inne nazwy	Schron ze Znakami
Nr. inwentarzowy	T.E-07.3
Region	Tatry
Współrzędne WGS84	λ : 19°51'10,19", ϕ : 49°14'29,45"
Gmina	Kościelisko (gm. wiejska)
Powiat	tatrzański
Województwo	małopolskie
Właściciel terenu	Skarb Państwa[] Tatrzański Park Narodowy
Podstawa ochrony	brak info
Ekspozycja otworu	ENE
Pozostałe otwory	brak info
Wysokość bezwzględna [m n.p.m.]	139
Wysokość względna [m]	29
Głębokość [m]	brak info
Przewyższenie [m]	7
Deniwelacja [m]	7
Długość [m] w tym szacowane [m]	19
Rozciągłość horyzontalna [m]	brak info
Położenie geograficzne	W prawym orograficznie zboczu Żlebu Żeleźniak wciętego w zachodnim stoku Doliny Kościeliskiej, w prawej orograficznie ścianie bocznego Żlebu na Spady. Żleb na Spady odgałęzia się ku zachodowi w górnej części Żlebu z Bramką (nazywanego też w publikacjach W.W. Wiśniewskiego Żlebem z Bramkami lub Żlebem z Mostami), który z kolei jest odgałęzieniem (ku W) Głębowca (żlebu z Żeleźniakową Bramą). Patrząc od Zawieszonej Skały ku wschodowi Żleb na Spady jest pierwszym wciętym głęboko w ściany żlebem; wyprowadza on nad Żeleźniakowe Spady.

Opis drogi dojścia do otworu

Schron znajduje się na terenie Tatrzańskiego Parku Narodowego – dojście i zwiedzanie jest możliwe tylko po uzyskaniu zezwolenia Dyrekcji Parku. Z Doliny Kościeliskiej skręcamy za pierwszym mostkiem powyżej Polany Pisanej na prawo i trawersujemy zbocze niewyraźną percią do dna Żlebu Żeleźniak. Dalej idziemy w górę tego żlebu około 300 m, następnie skręcamy na lewo, pod skałki widoczne w zachodnim ograniczeniu żlebu zwanego Głębowcem (jest to drugi licząc od dołu żleb, przy czym pierwszy jest mniej wyraźny, bez muru skalnego na dole). Głębowcem podchodzimy stromo kilkaset metrów, aż do miejsca, gdzie po obu stronach zanikną skały ograniczające żleb. Stąd trawersujemy na prawo, nieco do góry przez grzędę, górną część Żlebu z Bramką i dalej do następnego żlebu Na Spady (znając dobrze układ skał i licznych żlebów, można tu dojść mniej stromo, trawersując do góry zbocze Żeleźniaka, od ścieżki wyprowadzającej z Jaskini Mylnej T.E-8.4). Podchodząc Żlebem na Spady pokonujemy w nim mały, śliski prózek (można go obejść) i omijamy kilka otworów w wybitnej skale z wielką niszą kryjącą Jaskinię z Mułem T.E-7.31. Po około 20–25 m spotykamy obszerny otwór poszukiwanego schronu. Dojście łatwe lecz uciążliwe, zwiedzanie łatwe.

Opis jaskini

Rozległy okap wyznacza wysoki na około 8 m, szczelinowy otwór, nachylony stromo ku NW. Ma on przy spągu około 1,5 m szerokości. Wiedzie do wznoszącego się korytarza, który sięga w głąb skały na 9,5 m. NW ścianę tworzy stromo nachylona płyta wapienna uskoku oraz dwa duże filary skalne, które wydzielają wyższy poziom groty i korytarzyki łączące oba poziomy. Na wprost, 2 m przed ślepym zakończeniem korytarza, nad małym pochyłym prożkiem, przechodzi on w zwężającą się, ciasną szczelinę.

Schronisko rozwinęło się na rozmytej szczelinie tektonicznej, w wapieniach malmo-neokomu wierchowej serii paraautochtonicznej. Jego ściany są nieco zwietrzałe, miejscami myte. Występują na nich drobne nacieki grzybkowe. Namulisko buduje w głębi żółta glina jaskiniowa oraz gruz wapienny, bliżej otworu – gleba. W schronisku widać legowisko z suchych kępek trawy sięgających aż do prożka szczeliny końcowej oraz odchody zwierząt.

Nyża jest sucha nawet po opadach. Przewiewu nie wyczuwa się. Światło rozproszone sięga do końca.

W otworze rozwijają się rośliny kwiatowe, mchy i małe paprocie, na ścianach – mchy i porosty.

W korytarzyku widać liczne owady (m.in. motyle *Scoliopteryx libatrix*, szare ćmy, różne gatunki pajaków, kosarze, muchówki).

Historia badań

brak info

Historia dokumentacji

Podczas prac nad inwentaryzacją jaskiń tatrzańskich prowadzonych przez PTPNoZ, dokumentację schronu sporządziła w dniu 5 września 2003 r. I. Luty. Pomiary wykonano przy użyciu busoli i klizymetru Silva oraz taśmy parcianej. Dane zaktualizowała I. Luty (2009). Plan opracowała I. Luty.

Zniszczona, niedostępna lub nieodnaleziona

Nie

Literatura

Wiśniewski, W.W. 1988 (wymienia w wykazie jaskiń Kominiarskiego Wierchu, podaje niektóre dane morfometryczne); Wiśniewski, W.W. 1992b (opis znaków naskalnych pod nazwą Schron z Kołem); Wiśniewski, W.W. 1993o (opis znaków naskalnych pod nazwą Schron z Kołem); Jaskinie TPN 2004 (plan i opis inwentarzowy).

Autorzy opracowania

Izabella Luty

Redakcja

Jerzy Grodzicki

Stan na rok

2010

Link

<http://jaskiniepolski.pgi.gov.pl/Details/Information/1330>